

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om antagningsregistret och studentexamensregistret samt till lagar i samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om antagningsregistret och studentexamensregistret. Genom lagen ges sådana specialbestämmelser om dessa register som är nödvändiga utöver bestämmelserna i den allmänna lag som gäller skydd för personuppgifter. Vid beredningen av propositionen har tagits hänsyn till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsdirektivet) samt reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna i regeringsformen som trädde i kraft 1995, och enligt vilken det bestäms närmare om skydd för personuppgifter i lag.

Antagningsregistret skall bestå av registret för gemensam ansökan till yrkesläroanstalterna och gymnasierna, registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och uni-

versitetens register över sökande och studierätt. Universitetens register över sökande och studierätt är under beredning medan de övriga registren har använts i flera år.

I propositionen ingår också förslag till lag om ändring av 18 och 42 § universitetslagen och till lag om ändring av 15 och 29 § lagen om yrkeshögskolestudier. I ändringen av bestämmelserna i universitetslagen ingår förutom hänvisningen till antagningsregistret också en ändring som gäller dem som deltar i bedömningen av studieprestationer. Till lagen om yrkeshögskolestudier skall fogas en bestämmelse enligt vilken en studerande under samma läsår får ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen. Vidare skall bestämmelserna om ändringssökande ändras.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 1998.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
1.1.1. Gemensam ansökan till yrkesläroanstalterna och gymnasierna	3
1.1.2. Gemensam elevansökan till yrkeshögskolorna	4
1.1.3. Universitetens antagning av studerande	4
1.1.4. Studentexamensregistret	5
1.2. Bedömning av nuläget	5
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
2.1. Mål	5
2.2. De viktigaste förslagen	6
2.2.1. Allmänt	6
2.2.2. Antagningsregistret	6
2.2.3. Studentexamensregistret	8
2.2.4. Ändringar i gällande lagar	8
3. Propositionens verkningar	8
4. Beredningen av propositionen	9
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	9
DETALJMOTIVERING	9
1. Lagförslagen	9
1.1. Lag om antagningsregistret och studentexamensregistret	9
1 kap. Antagningsregistret	9
2 kap. Studentexamensregistret	10
3 kap. Särskilda bestämmelser	11
1.2. Universitetslag	11
1.3. Lag om yrkeshögskolestudier	12
2. Närmare bestämmelser	12
3. Ikraftträdande	12
LAGFÖRSLAG	
1. Lag om antagningsregistret och studentexamensregistret	13
2. Lag om ändring av 18 och 42 § universitetslagen	15
3. Lag om ändring av 15 och 29 § lagen om yrkeshögskolestudier	16
BILAGOR	
Parallelltexter	
2. Lag om ändring av 18 och 42 § universitetslagen	18
3. Lag om ändring av 15 och 29 § lagen om yrkeshögskolestudier	19

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

1.1.1 Gemensam ansökan till yrkesläroanstalterna och gymnasier

Studerandena vid yrkesläroanstalter och gymnasier antas med hjälp av en gemensam elevansökan. Bestämmelser om personregister som gäller intagning av studerande ingår i förordningen om systemet för gemensam elevansökan till yrkesläroanstalterna och gymnasier (807/1995), som tillämpas vid ordnande av intagning av studerande till sådan utbildning med sikte på yrkesinriktad grundexamen som avses i lagen om yrkesläroanstalter (487/1987) och till sådan gymnasieutbildning som avses i gymnasielagen (477/1983). Förordningen kan tillämpas också på intagningen av studerande till annan yrkesutbildning och den allmänbildande utbildningen vid folkhögskolorna, enligt vad undervisningsministeriet närmare bestämmer.

Den gemensamma elevansökan till den utbildning som leder till yrkesinriktade grundexamen samt till gymnasieutbildning ordnas centraliserat. Detta samordnade system används när information ges om de studier som står till buds, när inträde till studier söks och vid förmedling av behövliga uppgifter till läroanstalterna i fråga för intagningen av studerande. Systemet används också för att informera dem som inte blivit antagna om andra utbildningsmöjligheter samt för att förmedla information om sökande och antagna för uppföljning och utvärdering av verksamheten inom utbildningssystemet.

Utbildningsstyrelsen svarar för det riksomfattande genomförandet av den gemensamma elevansökan och för ordnandet av den riksomfattande informationen i anslutning till ansökan om inträde och antagning till utbildning samt meddelar anvisningar om det regionala genomförandet av den gemensamma elevansökan. Utbildningsstyrelsen fastställer områdena för det regionala genomförandet av gemensam elevansökan och tidtabellen samt ger anvisningar om de förfaranden som skall iaktas vid ordnandet av gemensam elevansökan.

Länsstyrelserna svarar för det regionala

genomförandet av den gemensamma elevansökan. Länsstyrelsen sköter inom sitt område mottagningen, behandlingen och förvaringen av ansökningarna, den allmänna informationen om ansökningsprocessen och antagningen samt övriga praktiska arrangemang som gäller den gemensamma elevansökan.

För genomförandet av den gemensamma elevansökan inrättas med hjälp av automatisk databehandling register över sökande och antagning i fråga om dem som söker till läroanstalter som deltar i gemensam elevansökan samt elever i grundskolans avgångsklasser. I registren lagras sådana uppgifter som behövs vid antagningen enligt vad undervisningsministeriet bestämmer. Uppgifterna insamlas hos de sökande, läroanstalterna, de kollegiala organ som avses i 2 § lagen om kommunernas undervisningsförvaltning (706/1992), befolkningsregistercentralen och studentexamensnämnden. Länsstyrelsen har rätt att få de uppgifter om eleverna i grundskolans avgångsklasser och i ersättande skolor som länsstyrelsen behöver för elevantagningen.

Utbildningsstyrelsen svarar för inrättandet och upprätthållandet av det riksomfattande registret samt leder inrättandet och upprätthållandet av de regionala registren. Utbildningsstyrelsen sörjer för att länsstyrelserna får regionala register som bildats ur det riksomfattande registret.

Länsstyrelsen svarar för inrättandet och upprätthållandet av de regionala registren. Länsstyrelsen sörjer också för att de läroanstalter inom dess område som omfattas av den gemensamma elevansökan får uppgifter om dem som sökt om inträde och antagits till läroanstalterna ur de regionala registren. Länsstyrelsen kan för handledningen i efterhand ge de kollegiala organ som avses i 2 § lagen om kommunernas undervisningsförvaltning samt grundskolorna i kommunerna på dess område nödvändiga uppgifter om eleverna i grundskolornas avgångsklasser ur registret.

Uppgifter ur registren kan överlåtas till statistikcentralen samt till folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden.

Om läroanstalternas inträdeskrav och om grunderna för intagning av studerande bestäms särskilt. Undervisningsministeriet utfärdar närmare bestämmelser vid behov.

År 1997 sökte sammanlagt ca 113 800 personer om inträde till yrkesläroanstalter och gymnasier via gemensam elevansökan. Ca 79 300 studerande påbörjade studierna.

1.1.2. Gemensam elevansökan till yrkeshögskolorna

Intagningen av studerande till yrkeshögskolorna sker med hjälp av en gemensam elevansökan. Om personregister som gäller intagningen av studerande till yrkeshögskolorna bestäms i förordningen om systemet för gemensam elevansökan till yrkeshögskolorna (257/1995). Förordningen tillämpas vid ordnande av intagning av studerande till de yrkeshögskolor som avses i lagen om yrkeshögskolestudier när studerandena antas till studier som leder till yrkeshögskoleexamen. Förordningen tillämpas också när studerande antas till studier som leder till yrkesexamen, om vilka bestäms i lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor (391/1991) samt till utbildning på institutnivå och yrkesutbildning på högre nivå, om vilken bestäms i lagen om yrkesläroanstalter (487/1987).

För dem som söker sig till yrkeshögskolestudier, för yrkeshögskolor och andra läroanstalter samt för undervisningsförvaltningen och den övriga förvaltningen finns ett datasystem för gemensam elevansökan till yrkeshögskolorna. Detta används när information ges om de studier som står till buds, när inträde till studier söks och vid förmedling av behövliga uppgifter om sökandena till yrkeshögskolorna och läroanstalterna i fråga för intagningen av studerande samt vid uppföljningen av utvecklingen inom utbildningssystemet. Datasystemet används också för att stöda dem som inte blivit antagna att söka sig till annan utbildning.

Undervisningsministeriet fastställer tidtabellen för gemensam elevansökan. Tidtabellen för gemensam elevansökan skall, om möjligt, på ett ändamålsenligt sätt anpassas till intagningen av studerande till universiteten samt de övriga vetenskaps- och konsthögskolorna.

Utbildningsstyrelsen svarar för det riksomfattande genomförandet av den gemensamma elevansökan till yrkeshögskolorna och för ordnandet av den riksomfattande informationen i anslutning till ansökan om inträde och antagning till utbildning samt meddelar an-

visningar om det regionala genomförandet av den gemensamma elevansökan.

Länsstyrelserna svarar för det regionala genomförandet av den gemensamma elevansökan. Länsstyrelserna sköter mottagningen, behandlingen och förvaringen av ansökningarna, den allmänna information som gäller sökande och antagning samt övriga praktiska arrangemang som gäller den gemensamma elevansökan.

För genomförandet av den gemensamma elevansökan inrättas register över sökande och antagning i fråga om sökande till yrkeshögskolor och andra läroanstalter samt studerande på avgångsklassen inom yrkesutbildning på ungdomsstadiet och i gymnasiet. I registren lagras sådana uppgifter som behövs vid antagningen enligt vad undervisningsministeriet närmare bestämmer. Uppgifterna får insamlas hos de sökande, läroanstalterna, befolkningsregistercentralen och studentexamensnämnden.

Utbildningsstyrelsen svarar för inrättandet och upprätthållandet av det riksomfattande registret samt leder inrättandet och upprätthållandet av de regionala registren. Utbildningsstyrelsen sörjer för att länsstyrelserna får regionala register som bildats ur det riksomfattande registret.

Länsstyrelsen svarar för inrättandet och upprätthållandet av de regionala registren. Uppgifter ur registren kan överlåtas till statistikcentralen samt till folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden. Närmare bestämmelser om intagningen av studerande till yrkeshögskolorna utfärdas dessutom vid behov av undervisningsministeriet.

Till den utbildning som inleddes år 1997 vid yrkeshögskolor och utbildning på institutnivå sökte ca 80 600 personer via gemensam elevansökan. Ca 22 800 studerande inledde studierna.

1.1.3. Universitetens antagning av studerande

Bestämmelser om antagningen av studerande till universiteten ingår i universitetslagen (645/1997) och lagen om införande av universitetslagen (646/1997). Det finns inga bestämmelser om personregister för universitetens antagning av studerande.

Karaktäristiskt för antagningen av studerande till universiteten är att vart och ett universitet bestämmer om antagningen, som därmed sker decentraliserat. De personregis-

ter som används vid antagningen gäller huvudsakligen det enskilda universitetet. På de utbildningsområden där studerandena antas samordnat eller med hjälp av gemensam ansökan kan universitetet ha gemensamma personregister.

Som bäst skapas ett gemensamt system som stöd för universitetens antagning. Avsikten är att det skall tillämpas första gången vid antagningen 1998.

Enligt universitetslagen får en studerande under samma läsår ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen. Enligt lagen om införande av universitetslagen skall denna bestämmelse tillämpas första gången vid antagningen av studerande för läsåret 1999—2000. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får dock vidtas innan den träder i kraft.

År 1997 sökte sammanlagt ca 61 900 personer till universitetet för avläggande av lägre och högre högskoleexamina. Ca 18 600 personer antogs som studerande.

1.1.4. Studentexamensregistret

Bestämmelser om studentexamen ingår i studentexamensförordningen (1000/1994). Enligt förordningens 5 § för studentexamensnämnden ett studentexamensregister i vilket antecknas namn och personbeteckningar i fråga om dem som anmält sig till proven och deltagit i proven samt de vitsord som de fått i proven och uppgift om att examen har avlagts samt övriga behövliga uppgifter. Enligt förordningens 6 § har nämnden rätt att avgiftsfritt av gymnasierna få de uppgifter som behövs för att proven skall kunna ordnas och bedömas. I 24 § bestäms att studentexamensnämnden för tjänstebruk för antagningen av studerande till yrkesläroanstalter och högskolor får lämna behövliga namnuppgifter och personbeteckningar samt uppgifter om examinandernas vitsord. Dessutom får namnen på dem som godkänts i studentexamen lämnas ut för publicering. Om överlåtelse av personuppgifter gäller i övrigt vad som bestäms i lagen om allmänna handlingars offentlighet (51/1983).

Uppgifter om studentexamen finns införda i ett riksomfattande studentexamensregister där de som avlagt studentexamen registreras enligt examensperiod i historiska register. Registeruppgifter existerar allt från 1964 så att uppgifter om varje examensgång införts i samma fil. Studentexamensregistret innehåller

följande uppgifter: basuppgifter om examinanden, anmälningsuppgifter, bedömningsuppgifter och skolvitsord.

1.2. Bedömning av nuläget

Om personregister bestäms i personregisterlagen (471/1987), som är en allmän lag som gäller alla personregister. Personuppgiftskommissionen avlät i maj 1997 ett betänkande (1997:9) som innehåller ett förslag till lag om skydd för personlig integritet vid behandlingen av personuppgifter (personuppgiftslagen). Justitieministeriet bereder en regeringsproposition utifrån kommissionens betänkande. Avsikten är att personuppgiftslagen skall ersätta den nuvarande personregisterlagen. Också personuppgiftslagen skall vara en allmän lag som gäller alla personregister.

Enligt 8 § (969/1995) regeringsformen bestäms om skydd för personuppgifter i lag, men om studentexamensregistret och systemen för gemensam elevansökan till yrkesläroanstalter och gymnasier samt yrkeshögskolor och om skydd för personuppgifter i fråga om de personregister som hör till systemen bestäms enbart genom förordningar. I fråga om personer som söker till universitetet finns inga bestämmelser om skydd för personuppgifter förutom bestämmelserna i personregisterlagen

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål

Propositionens syfte är att bringa skyddet för personuppgifter vid behandlingen av personuppgifter i samband med antagning av studerande och avläggande av studentexamen i överensstämmelse med datasekretessbestämmelserna i den reform av de grundläggande fri- och rättigheterna som gjordes i regeringsformen den 17 juli 1995 och med kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (nedan dataskyddsdirektivet).

Registrering av personuppgifter innebär ur individens synvinkel en avvikelse från det skydd för personlig integritet som föreskrivs i regeringsformen och av denna anledning skall det föreskrivas om detta genom lag.

Antagningsregistret skall vara ett omfattande rikstäckande register till vilket uppgifter kan inhämtas hos olika myndigheter och ur vilket uppgifter kan utlämnas till olika myndigheter. Studentexamensregistret är också ett omfattande rikstäckande register ur vilket uppgifter skall utlämnas till antagningsregistret. Den allmänna lag som gäller skydd för personuppgifter skall också tillämpas på dessa register.

2.2. De viktigaste förslagen

2.2.1. Allmänt

I lagen som gäller skydd för personuppgifter förutsätts att det skall föreskrivas om vissa frågor genom speciallagstiftning. I fråga om antagningen av studerande och studentamina föreslås att det bestäms om registeransvarig, ändamål, datainnehåll samt inhämtande och utlämnande av uppgifter samt om hur länge uppgifterna skall förvaras.

Registren över gemensam ansökan till yrkeshögskolor samt yrkesutbildning och gymnasieutbildning har redan existerat i flera år som självständiga register. Studentexamensregistret har förts i årtionden. Ett register över sökande och studierätt när det gäller universiteten håller på att inrättas.

2.2.2. Antagningsregistret

Antagningsregistret skall användas vid antagning av studerande till universiteten, yrkeshögskolorna, yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Registret skall bestå av universitetens register över sökande och studierätt, registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna samt registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Universitetens register över sökande och studierätt skall användas vid antagningen av studerande som kommer för att avlägga lägre och högre högskoleexamina. Registret skall inte tillämpas vid antagning av studerande till studier som leder till påbyggnadsexamina eller vid antagning till öppen universitetsundervisning och fortbildning. Registret för gemensam elevansökan till yrkeshögskolorna skall användas vid antagningen av studerande till studier som leder till yrkeshögskoleexamina. Registret för gemensam elevansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning skall användas vid

antagning av studerande till grundläggande yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Med hjälp av universitetens register över sökande och studierätt kan man följa de sökandes ansökningsbeteende, hur studieplatserna besätts och hur den i universitetslagen nämnda principen om endast en studieplats följs, samordna det administrativa arbetet i samband med antagningen samt förbättra möjligheterna till samarbete vid antagning både inom universitetet och mellan universiteten. Syftet med registret är i vidare bemärkelse att stödja utvecklingen av universitetens antagning.

Universitetens register över sökande och studierätt är ett personregister där det införs uppgifter om den sökande, hans eller hennes ansökningsönskemål, studierätt och mottagande av studieplats samt inskrivningsuppgifter. I registret införs också studentexamensuppgifter som gäller de sökande. Registret sammanjämkas tekniskt med registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna så, att principen om endast en studieplats kan följas inom hela högskoleväsendet.

Antagningsregistret skall föras av utbildningsstyrelsen. I registerföringen deltar också länsstyrelserna för utbildningsstyrelsens räkning, dock inte i fråga om universitetens register över sökande och studierätt.

Det är skäl att definiera ändamålet med det omfattande registret så, att användningen inte begränsas i onödan, utan att registret kan utnyttjas för alla behov som gäller antagningen av studerande. Det föreslås att det föreskrivs om ändamålet i 2 §. Bestämmelsen förutsätter inte att varje delregister i antagningsregistret skall användas för alla ändamål som nämns i paragrafen, men möjliggör en tillräckligt bred användning. De uppgifter som registret tillhandahåller skall användas för att rationalisera arbetet i samband med antagningen. Beslutsfattarna och sättet att fatta beslut vid antagningen av studerande framgår av författningarna om de olika läroanstalterna.

Det föreslås att i lagen bestäms om de uppgiftskategorier till vilka de uppgifter som registreras skall höra. Det är omöjligt att i detalj räkna upp alla uppgifter som eventuellt skall registreras. Enligt förslaget kunde man i varje register som hör till antagningsregistret också införa uppgifter som är nödvändiga med tanke på ändamålet men som inte ingår i de kategorier av uppgifter som uppräknas i paragrafen. En sådan möjlighet

är ändamålsenlig med tanke på utvecklingen av antagningen av studerande. Kategoriernas innehåll och behovet av de uppgifter som ingår i kategorierna utreds i detaljmotiveringen.

Med tanke på antagningsregistrets ändamål är det viktigt att uppgifterna är korrekta och att de vid behov kan korrigeras. Inhämtandet skall ske snabbt, smidigt och till låga kostnader. Enligt förslaget skall uppgifterna inhämtas hos de sökande, befolkningsregistercentralen, studentexamensnämnden, kommunerna, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt i vissa fall ur två eller flera universitets gemensamma register. Möjligheten att inhämta uppgifter också hos kommunerna finns med eftersom kommunerna har förteckningar över eleverna på grundskolans avgångsklasser och dessa uppgifter behövs vid antagningen av studerande till gymnasier och yrkesutbildningen.

Enligt förslaget skall den som söker sig till utbildning informeras om vilket slag av uppgifter om honom eller henne som införs i antagningsregistret. I praktiken skall informationen ordnas så att det i ansökningsblanketten och ifyllnadsanvisningarna nämns att uppgifterna registreras samt vilka andra än den sökande själv som lämnar ut uppgifter och för vilket ändamål de i regel utlämnas. Ansökningsblanketten eller ifyllnadsanvisningen skall också informera om registerbeskrivningen.

Uppgifter ur universitetens register över sökande och studierätt skall utlämnas till de register för antagning som finns vid universiteten och tvärtom. De övriga läroanstalternas register för gemensam antagning förutsätter att uppgifter lämnas ut till yrkeshögskolorna samt till dem som ordnar yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

För att antagningsregistret skall kunna utnyttjas är det skäl att föreskriva om möjligheten att utlämna uppgifter också till andra. Ett sådant utlämnande tjänar inte antagningsregistrets egentliga syfte, men behövs för att flera olika myndigheter inte skall behöva inhämta samma uppgifter på annat sätt. Enligt förslaget skall uppgifter kunna utlämnas till vederbörande ministerium (undervisningsministeriet) och statistikcentralen för uppföljning av utbildningssystemet, till folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden, till folkpensionsanstalten och Arbetskraftsmyndigheterna för beviljande av

stöd enligt lagen om stödande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) och lagen om stödande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997), samt till kommuner som tillhandahåller sådan hälsovård för studerande som anges i folkhälsolagen (66/1972) och till andra som tillhandahåller hälsovård för studerande enligt samma lag. Om ordnande av hälsovård för studerande bestäms i 14 § 6 punkten (71/1991) folkhälsolagen. I denna bestämmelse åläggs kommunen att tillhandahålla hälsovård för studerandena vid andra sådana genom förordning nämnda läroanstalter i kommunen än grundskolor och gymnasier, oberoende av studerandenas hemort. Vidare bestäms om möjligheten att ordna hälso- och sjukvården samt tandvården för studerande vid universitet och högskolor också på något annat av social- och hälsovårdsministeriet godkänt sätt. Uppgifter skall utlämnas bara i den mån de behövs för att mottagaren skall kunna fullgöra de åligganden som nämns i lagen; största delen av uppgifterna i antagningsregistret är onödiga exempelvis vid studiestöds- och hälsovårdsärenden. I kostnadsbegränsande syfte skall registeruppgifter kunna utlämnas också så, att det till mottagaren utlämnas en av denna angiven del av uppgifterna i registret utan att mottagaren specificerar de personer om vilka uppgifter behövs. Det är i allmänhet inte nödvändigt för uppföljning av utbildningssystemet att utlämna sådana uppgifter på basis av vilka enskilda personer kan identifieras. Undervisningsministeriet kan dock i vissa fall behöva också sådan information, när åliggandena förutsätter det.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till förvaltningsutskottet om regeringens proposition med förslag till lag om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (RP 57/1995 rd) intagit ståndpunkten att frågan om hur länge uppgifter i personregister skall bevaras omfattas av kravet i 8 § 1 mom. regeringsformen, dvs. att det skall stadgas om det i lag (GrUU 8/1995 rd). Med beaktande av denna ståndpunkt samt att det i personregisterlagen bestäms om utplåning av registrerade uppgifter, om vilket motsvarande bestämmelser även skall ingå i den nya lagen som gäller skydd för personuppgifter, föreslås att det i lagförslagets 7 § bestäms om hur länge registrerade uppgifter skall förvaras. Eftersom en del av dem som inte antagits och en del av dem som antagits till

läroanstalter söker till utbildning på nytt under de närmaste åren, är det nödvändigt att uppgifterna i antagningsregistret förvaras några år efter det antagningsbeslut för vilka de har registrerats. De uppgifter som behövs för utvärdering och uppföljning av utbildningen samt uppgifter som av andra skäl är nödvändiga som källmaterial vid forskning skall förvaras varaktigt. Enligt förslaget skall arkivverket bestämma närmare om vilka uppgifter som skall förvaras varaktigt.

2.2.3. Studentexamensregistret

I den föreslagna lagen skall ingå bestämmelser om frågor som gäller studentexamensregistret. Om dessa föreskrivs för närvarande i studentexamensförordningen. Andamålet med registret föreslås vara ordnande av studentexamen, förvaring av uppgifter som gäller studentamina och prov som hör till examina samt uppföljning av huruvida studentexamen är ändamålsenlig. Studentexamensnämnden skall fortfarande vara registransvarig.

Enligt studentexamensförordningen antecknas i studentexamensregistret namn och personbeteckningar på dem som anmält sig till proven och deltagit i proven samt de vitsord som de fått i proven och uppgift om att examen har avlagts samt övriga behövliga uppgifter. I registret införs för närvarande uppgifter exempelvis om de lärokurser i olika ämnen som examinanderna genomgått och skolvitsorden i de ämnen som hör till studentexamen. De uppgifter som skall registreras kvarstår oförändrade men förteckningen över dem skall preciseras. Dessutom föreslås att det bestäms att också andra än de uppgifter som nämns i förteckningen och är nödvändiga för registrets ändamål skall kunna registreras. Uppgifterna i registret skall fortfarande förvaras varaktigt.

Ur studentexamensregistret skall utlämnas uppgifter till antagningsregistret om personer som deltagit i studentexamen och sökt till någon utbildning, då dessa uppgifter är nödvändiga med tanke på antagningen av studerande. Detta sparar i hög grad arbete och minskar antalet bristfälliga och felaktiga uppgifter vid antagningen. Studentexamensnämnden skall på samma sätt som för närvarande få lämna ut namnen på dem som godkänts i studentexamen för publicering.

2.2.4. Ändringar i gällande lagar

Det föreslås att i universitetslagen intas en bestämmelse enligt vilken antagningen av studerande huvudsakligen ordnas med utnyttjande av antagningsregistret. Det föreslås att bestämmelserna i lagen om yrkeshögskolestudier ändras så att antagningen av studerande huvudsakligen ordnas med hjälp av gemensam ansökan med utnyttjande av antagningsregistret.

Det föreslås att till lagen om yrkeshögskolestudier fogas en bestämmelse enligt vilken en sökande under samma läsår får ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen. En sådan bestämmelse finns i universitetslagen från tidigare och att den tas in i lagen om yrkeshögskolestudier innebär att en sökande under samma läsår kan ta emot endast en studieplats, antingen vid ett universitet eller en yrkeshögskola. Genom denna begränsning effektivteras universitetens och yrkeshögskolornas verksamhet så att antalet outnyttjade studieplatser minskar. Begränsningen skall endast gälla studieplatser som mottas under samma läsår, eftersom avsikten inte är att hindra byte av utbildningsområde och läroanstalt.

I paragrafen om beslutsfattande i universitetslagen bestäms bl.a. om de förutsättningar under vilka medlemmar i ett kollegialt förvaltningsorgan deltar i bedömningen av en studieprestation. Det föreslås att denna bestämmelse preciseras.

Enligt lagen om yrkeshögskolestudier söks ändring i vissa beslut som gäller studerande genom besvär hos länsstyrelsen. Motsvarande beslut vid andra läroanstalter överklagas hos länsrätten. Det föreslås att bestämmelserna om ändringssökande ändras så att länsrätten blir besvärinstans i ärenden som gäller studerande också i yrkeshögskolorna.

3. Propositionens verkningar

Den föreslagna lagstiftningen medför inte ökade kostnader för de register som redan är i bruk. Kostnaderna för universitetens register över sökande och studierätt har beaktats i budgeten för 1998 samt i ekonomiplaner för senare år.

Utbildningsstyrelsen som upprätthåller de existerande systemen för gemensam elevarnsökan skall också upprätthålla universitetens register över sökande och studierätt. Avsikten är att inrätta ett organ med företrädare

för universiteten som stöd för det nya registret.

Undervisningsministeriet har ställt sammanlagt 2 200 000 mark till utbildningsstyrelsens disposition för universitetens register över sökande och studierätt. Anslaget är avsett bl.a. för apparatur och program, avlöning av personal samt för kostnader som orsakas av underhåll, drift och ibruktagande. För registerföringen anställs en specialplanerare och en planerare. Upprätthållandet och användningen av registret över sökande och studierätt beräknas fordra 1 170 000 mark för 1999.

Upprätthållandet av det nya registret ökar i någon mån utbildningsstyrelsens arbete. Propositionen inverkar inte på studentexamensnämndens och läroanstalternas organisation.

4. Beredningen av propositionen

Arbetsgruppen för personuppgifter i samband med antagningen av studerande, som tillsattes av undervisningsministeriet den 6 september 1995, har utrett behovet av vissa personuppgifter vid antagningen av studerande till läroanstalter, nödvändigheten av lagstiftning som gäller registrering och användning av personuppgifter och vissa andra omständigheter.

En arbetsgrupp som tillsattes av undervisningsministeriet den 27 februari 1997 har utarbetat ett utkast till regeringsproposition med förslag till lag om antagningsregistret och studentexamensregistret och till vissa

lagar i samband med den. Utlåtanden har givits av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, utbildningsstyrelsen, studentexamensnämnden, arkiverket, dataombudsmannen, statistikcentralen, befolkningsregistercentralen, Studenternas hälsovårdsstiftelse, en del universitet och yrkeshögskolor samt studentorganisationerna.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Regeringen avlät den 23 maj 1997 en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om utbildning (RP 86/1997 rd). Enligt propositionen skall bl.a. den gällande gymnasielagen och lagen om yrkesläroanstalter ersättas med nya lagar. Den nya gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning skall träda i kraft den 1 augusti 1998. Denna proposition skall beaktas vid behandlingen av lagförslag som gäller gymnasieutbildning och yrkesutbildning så, att det till 19 § 2 mom. gymnasielagen och till 25 § 2 mom. lagen om yrkesutbildning i regeringspropositionen fogas bestämmelser om ordnande av antagningen av studerande med hjälp av gemensam ansökan och med utnyttjande av det antagningsregister som avses i den föreslagna lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret på samma sätt som i förslaget till ändring av 15 § 2 mom. lagen om yrkeshögskolestudier i denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om antagningsregistret och studentexamensregistret

1 kap. Antagningsregistret

1 §. *Register och registeransvarig.* Enligt paragrafens 1 mom. bildas antagningsregistret av tre delregister som används vid antagning av studerande till olika utbildningar. I paragrafens 2 mom. besäms om registeransvarig och tekniska upprätthållare.

2 §. *Ändamål.* I paragrafens 1 mom. nämns de lagar som gäller de utbildningar i vilka registret används vid antagning av studerande. I paragrafens 2 mom. uppräknas de funktioner i samband med antagningen för vilka registret kan användas.

3 §. *Datainnehåll.* När man betänker vilket stort antal sökande det är fråga om är det nödvändigt att personbeteckningarna registreras. Att överföra uppgifter ur studentexamensregistret till andra antagningsregister och att lämna ut uppgifter till universitetens register, yrkeshögskolorna, anordnarna av

yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt myndigheterna skulle inte fungera utan personbeteckning. Atminstone universitetens register över sökande och studierätt lämpar sig också för antagning till utbildning på främmande språk som leder till examen, vilket innebär att registrering av medborgarskap är nödvändig med tanke på uppföljningen. Modersmål och kön kan i vissa fall utgöra grunder för antagningen.

Uppgifter som gäller tidigare utbildning och skolframgång är nödvändiga vid antagning av studerande, likaså de vitsord och poäng som erhållits i studentexamensproven, när examen har avlagts eller enskilda vitsord har tagits.

Möjligheten att registrera hälsouppgifter som inverkar på yrkesvalet behövs för att information om en hälsomässig omständighet som inverkar på yrkesvalet skall överföras till den som fattar beslut om antagning. När en omständighet som hänför sig till den sökandes hälsotillstånd kan göra det svårt för personen rent allmänt att utöva yrket eller att arbeta inom den bransch han söker till, kan information om detta införas för de fortsatta åtgärderna. Eftersom uppgifter om hälsotillstånd, sjukdom eller handikapp enligt lagen som gäller skydd för personuppgifter är känsliga uppgifter, är det bara de sökande själva som tillfrågas om detta och bara i de fall att dessa uppgifter är av betydelse vid ansökan till utbildning och vid yrkesutövningen.

I många fall är också uppgifter om arbetsfarenhet och fritidsintressen av betydelse vid antagningen. I samband med dessa uppgifter kan omständigheter som har att göra med den sökandes samhälleliga eller politiska uppfattning eller religiösa övertygelse komma fram. Det är då också fråga om känsliga uppgifter. Av denna orsak begränsas registreringen av uppgifter om arbetsfarenhet och fritidsintressen på samma sätt som i fråga om hälsouppgifter.

Av de uppgifter som gäller ansökan till utbildning framgår till vilka utbildningar den studerande har sökt. Uppgifter som gäller grunderna för antagningen innehåller för varje sökande information om hur de omständigheter som utgör antagningsgrunder inverkar på den antagning som han deltar i. Antagningsgrunder är t.ex. tidigare utbildning och skolframgång samt framgång i inträdesprovet. Utbildning och skolframgång har olika betydelse och vikt beroende på

vilka studier man söker till och de ingår därför också i antagningsgrunderna förutom att de uppträder som en särskild kategori av uppgifter.

Uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplatsen är av väldigt stor betydelse vid uppföljningen av antagningen. Bestämmelsen om att en studerande under samma läsår får ta emot endast en studieplats, vilken ingår i universitetslagen och enligt propositionen också skall tas in i lagen om yrkeshögskolestudier, kan inte tillämpas utan dessa uppgifter.

Eftersom utbildningsanordnarna och de som marknadsför produkter och tjänster kan vara intresserade av namn- och adressuppgifter som ingår i registren, är det nödvändigt att ta med den registrerades samtycke till eller förbud mot att dessa uppgifter lämnas ut.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs uttryckligen att även andra uppgifter än de som avses i 1 och 2 mom. och som är nödvändiga med tanke på ändamålet kan registreras.

4 §. *Inhämtande av uppgifter.* I paragrafens 1 mom. skall bestämmas av vem och var registeruppgifter får inhämtas. Enligt 2 mom. skall den som söker till utbildning underrättas om vilka uppgifter som inhämtas.

5 §. *Utlämnande av uppgifter.* I paragrafen skall bestämmas om utlämnande av uppgifter utanför antagningsregistret. Den utlämning till universitet, yrkeshögskolor samt anordnare av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt till två eller flera universitets gemensamma register för antagning av studerande som avses i paragrafens 1 mom. 1 punkten utgör sådan behandling som är förenlig med antagningsregistrets ändamål. Den utlämning som avses i 2—4 punkten betjänar inte det ändamål som anges i 2 § men är nödvändigt för att undvika flerdubbel datainsamling. I paragrafens 2 mom. bestäms om en begränsning som gäller utlämnande av känsliga uppgifter.

6 §. *Förvaringstid.* I paragrafen skall bestämmas om förvaringstiden för de uppgifter som förvaras i antagningsregistret samt om uppgifter som skall förvaras varaktigt.

2 kap. Studentexamensregistret

7 §. *Ändamål och registeransvarig.* Registrets ändamål och registeransvarig kvarstår oförändrade.

8 §. *Källor, datainnehåll och förvaringstid.* De uppgifter som behövs för ordnande av studentexamen skall lämnas av dem som ordnar gymnasieutbildning. Den registeransvariga skall registrera uppgifterna om avlagda studentamina. Förteckningen över uppgifter som skall registreras preciseras något, men datainnehållet kvarstår oförändrat.

9 §. *Utlämnande av uppgifter.* När uppgifter om dem som deltagit i studentexamen utlämnas ur studentexamensregistret till antagningsregistret, undviker man en omfattande datainsamling och de fel som hänger samman med detta. I paragrafen bestäms dessutom att studentexamensnämnden får utlämna namnen på dem som godkänts i studentexamen för publicering.

Enligt studentexamensförordningen får studentexamensnämnden för tjänstebruk för antagningen av studerande till yrkesläroanstalter och högskolor lämna behövliga namnuppgifter och personbeteckningar samt uppgifter om examinandernas vitsord. Om utlämnande av namnen på dem som godkänts i studentexamen för publicering bestäms i studentexamensförordningen på samma sätt som i den föreslagna paragrafen.

3 kap. Särskilda bestämmelser

10 §. *Tillämpning av övriga författningar.* Det föreslås att till universitetslagen fogas en bestämmelse om utnyttjande av antagningsregistret. Lagen om yrkeshögskolestudier föreslås bli ändrad så att den får en bestämmelse om gemensam ansökan och om utnyttjande av antagningsregistret. Motsvarande bestämmelser skall tas in i den lag om yrkesutbildning och den gymnasielag som ges på basis av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om utbildning.

11 §. *Bemyndigande att utfärda förordning.* Närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen kan utfärdas genom förordning.

12 §. *Ikraftträdande.* I paragrafens 1 mom. finns en normal ikraftträdelsebestämmelse. Enligt 2 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft.

Enligt paragrafens 3 mom. skall uppgifter om de personer som har deltagit i studentexamen och sökt till någon utbildning kunna utlämnas ur studentexamensregistret till antagningsregistret innan lagen träder i kraft. I

praktiken innebär det uppgifter om dem som söker till läroanstalter våren 1998. Uppgifterna om studentexamen kan utlämnas oberoende av när de sökande har avlagt den.

1.2. Universitetslag

18 §. *Antagning av studerande.* Till 18 § universitetslagen fogas ett nytt 3 mom. om registret. Enligt detta skall antagningsregistret utnyttjas vid antagningen av studerande om inte något annat bestäms genom förordning. I momentet skall också föreskrivas om möjligheten att bestämma om genomförandet av antagningen av studerande genom förordning och genom beslut av ministeriet. Paragrafens nuvarande 4 mom., enligt vilket närmare bestämmelser om antagningen av studerande utfärdas genom förordning, kan då upphävas.

Enligt paragrafens gällande 3 mom., som blir 4 mom., kan antagningen av studerande ordnas utgående från en gemensam ansökan till flera universitet. Den antagning av studerande som sker med hjälp av registret över sökande och studierätt skall inte ordnas utgående från en gemensam ansökan, även om lagen ger möjlighet till detta.

42 §. *Beslutsfattande.* För att trygga den vetenskapliga sakkunskapen vid bedömningen av studieprestationer bestäms i 42 § 2 mom. universitetslagen (645/1997), som träder i kraft den 1 augusti 1998, att endast de medlemmar eller suppleanter i ett kollegialt förvaltningsorgan får delta i bedömningen som har fullgjort en studieprestation på samma nivå som den som skall bedömas. Motsvarande bestämmelse ingår i de förordningar om de enskilda universiteten som gäller till den 31 juli 1998.

Enligt 2 § förordningen om behörighetsvillkoren och uppgifterna för högskolornas personal (309/1993) är behörighetsvillkoret för tjänster som professorer och biträdande professorer vetenskaplig eller konstnärlig kompetens, undervisningsförmåga och, då det är av vikt för skötseln av uppgiften, praktisk förtrogenhet med uppgiftsområdet. Av den som utnämns till en sådan tjänst fordras däremot inte avlagd examen. De som utnämns till professorstjänster vid universiteten har så gott som alltid avlagt doktorsexamen. I vissa fall, närmast inom området för konst och teknik, har sådana personer utnämnts till professorstjänster som inte har avlagt doktorsexamen och inte heller alltid

någon annan högskoleexamen. Enligt nämnda förordnings 5 § är det möjligt att till en lektorstjänst vid en högskola inom konstområdet utnämna en person som inte avlagt högskoleexamen, men som har sådana konstnärliga meriter som skötseln av uppgiften förutsätter samt god undervisningsförmåga.

I förordningarna om universiteten, som upphävs när universitetslagen träder i kraft, ingår bestämmelser som gör det möjligt för en person som utnämnts till en tjänst som professor, biträdande professor och i vissa högskolor inom konstområdet också till en tjänst som lektor att delta i bedömningen av en studieprestation utan hinder av att denna person inte har fullgjort en studieprestation på samma nivå. Eftersom dessa tjänster kan innehas av personer som inte har en studieprestation på samma nivå som den som skall bedömas, är det nödvändigt att till universitetslagen foga en bestämmelse som på samma sätt som för närvarande gör det möjligt för dem att delta i bedömningen av en studieprestation. Det är inte längre nödvändigt att nämna biträdande professorer i bestämmelsen, eftersom avsikten är att tjänsterna som biträdande professor skall ombildas till professorstjänster när universitetslagen har trätt i kraft.

1.3. Lag om yrkeshögskolestudier

15 §. *Intagning av studerande.* I paragrafens 2 mom. intas en bestämmelse enligt vilken antagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan med utnyttjande av antagningsregistret. Bestämmelsen gör det möjligt att genom förordning eller beslut av ministeriet lämna yrkeshögskolor utanför den gemensamma ansökan. I momentet skall dessutom finnas ett bemyndigande att utfärda förordning som gäller gemensam ansökan och antagning av studerande. Huruvida en yrkeshögskola hör till gemensam ansökan bestäms för närvarande genom förordning.

I 3 mom. intas en bestämmelse om mottagande av endast en studieplats som leder till

högskoleexamen. En likadan bestämmelse ingår redan i universitetslagen.

29 §. *Ändringssökande.* I ärenden som gäller disciplinen bland studerandena skall ändring på samma sätt som i andra skolformer sökas hos länsrätten i stället för hos länsstyrelsen. I övrigt skall sökandet av ändring i beslut av yrkeshögskolorna kvarstå oförändrat.

I ärenden som gäller antagning av studerande och bedömning av studieprestationer finns enligt lagens 15 och 17 § ett internt rättelseförfarande vid yrkeshögskolorna. I ett beslut om antagning av studerande som givits vid rättelseförfarande kan ändring sökas hos länsrätten men ett beslut om bedömning av en studieprestation som givits genom rättelseförfarande skall vara slutgiltigt.

Ett beslut av länsrätten i ärenden som gäller antagning av studerande och disciplinärt förfarande skall vara slutgiltigt på samma sätt som ett beslut av länsstyrelsen för närvarande är.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om genomförandet av antagningen av studerande till universiteten och om systemen för gemensam ansökan till yrkeshögskolor, yrkesutbildning och gymnasieutbildning utfärdas vid behov separat.

Bestämmelserna i studentexamensförordningen revideras med beaktande av den föreslagna lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret.

3. Ikraftträdande

De föreslagna lagarnas ikraftträdande har planerats infalla när nästa läsår inleds vid läroanstalterna. Eftersom studerande som inleder studierna ett visst läsår vanligen antas redan innan föregående läsår avslutas, skall systemet med en enda studieplats i universiteten och yrkeshögskolorna tillämpas första gången vid antagningen för läsåret 1999—2000.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om antagningsregistret och studentexamensregistret**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Antagningsregistret

1 §

Register och registeransvarig

Till antagningsregistret hör:

- 1) universitetens register över sökande och studierätt;
- 2) registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna,
- 3) registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Registeransvarigt för antagningsregistret är utbildningsstyrelsen. Dessutom deltar länsstyrelserna för utbildningsstyrelsens räkning i registerföringen i fråga om de delregister som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten.

2 §

Ändamål

Om inte något annat bestäms särskilt eller vederbörande ministerium beslutar något annat används antagningsregistret vid antagningen av studerande till

- 1) studier som leder till sådana lägre och högre högskoleexamina som avses i universitetslagen (645/1997),
- 2) studier som leder till sådan yrkeshögskoleexamen som avses i lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995),
- 3) sådan utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (/1998), samt
- 4) sådan gymnasieutbildning som avses i gymnasielagen (/1998).

Antagningsregistret används för att

- 1) informera om studier och antagning,
- 2) ordna ansökan till utbildning och antagning av studerande samt följa upp ansökan och antagningen,
- 3) ge universiteten, yrkeshögskolorna samt anordnarna av yrkesutbildning och gymnasie-

utbildning de uppgifter som behövs för antagningen av studerande,

4) informera sökande som blivit utan studieplats om utbildningsmöjligheter,

5) producera uppgifter om sökande och dem som blivit antagna för uppföljning och utvärdering av utbildningssystemet, samt för att

6) genomföra andra funktioner som behövs för antagningen av studerande.

3 §

Datainnehåll

I antagningsregistret införs

1) sökandens namn, personbeteckning, medborgarskap, kön, modersmål samt nödvändig kontaktinformation,

2) sökandens tidigare utbildning och skolframgång samt uppgifter om studentexamen,

3) uppgifter om ansökan till utbildning och grunderna för antagning i fråga om varje sökande,

4) uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplats, samt

5) sökandens samtycke till eller förbud mot att namn- och adressuppgifter lämnas ut för information och marknadsföring som gäller utbildning.

I registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och i registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning kan förutom de uppgifter som räknas upp i 1 mom. föras in uppgifter om hälsotillstånd som inverkar på yrkesvalet samt uppgifter om arbetserfarenhet och fritidsintressen enligt vad den sökande själv meddelat. Dessa uppgifter begärs och införs endast i det fall att de är av betydelse för antagningen av studerande.

I vart och ett av de delregister som nämns i 1 § 1 mom. kan också införas andra uppgifter än de som avses i 1 och 2 mom. och som behövs med tanke på delregistrets ändamål.

4 §

Källor

Den som för antagningsregistret har rätt att utöver de uppgifter som sökanden lämnat och utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt få de uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. ur studentexamensregistret, hos befolkningsregistercentralen, kommunerna, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt ur sådana gemensamma register för två eller flera universitet som har bildats för antagningen av studerande.

Den som söker till utbildning skall få veta vilka uppgifter om honom som införs i antagningsregistret.

5 §

Utlämnande av uppgifter

De uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. får utlämnas ur antagningsregistret utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt i den mån de behövs för att mottagaren skall kunna fullgöra nedan nämnda åligganden

1) till universitet, yrkeshögskolor, anordnare av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt två eller flera universitets gemensamma register för antagning av studerande,

2) till vederbörande ministerium och statistikcentralen för uppföljning av utbildningssystemet,

3) till folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden samt till folkpensionanstalten och arbetskraftsmyndigheterna för utredning av förutsättningarna för erhållande av stöd enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) och enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997), samt

4) till kommuner som tillhandahåller sådan hälsovård för studerande som avses i folkhälsolagen (66/1972) och andra som tillhandahåller hälsovård för studerande enligt nämnda lag, för fullgörande av detta åliggande.

De uppgifter som avses i 3 § 2 mom. får lämnas ut endast till de mottagare som nämns i 1 mom. 1 punkten för antagningen av studerande.

6 §

Förvaringstid

Uppgifterna i antagningsregistret förvaras fem år efter det att beslut om antagning har fattats.

Uppgifter som behövs för utvärderingen och uppföljningen av utbildningen eller uppgifter som av andra skäl är värdefulla som källmaterial för forskning förvaras dock varaktigt enligt vad arkiverket bestämmer särskilt.

2 kap.

Studentexamensregistret

7 §

Ändamål och registeransvarig

Studentexamensregistret förs och används för ordnande av studentexamen, för förvaring av uppgifter om avlagda studentexamina och prov som hör till examina samt för uppföljning av hur studentexamen fungerar.

Registeransvarig för studentexamensregistret är studentexamensnämnden.

8 §

Källor, datainnehåll och förvaringstid

Uppgifter som behövs för att de prov som ingår i studentexamen skall kunna ordnas och uppgifter som gäller examinandernas gymnasieutbildning inhämtas till registret hos dem som ordnar gymnasieutbildning. Den registeransvariga inför uppgifter om studentexamina i registret.

I studentexamensregistret införs

1) namn och personbeteckning, kön och modersmål i fråga om dem som anmält sig till proven och deltagit i dem,

2) de vitsord och poängtal som examinanderna fått i olika prov, samt

3) tidpunkten när examen har avlagts eller underkänts, när prov har tagits om efter examen samt när examen har kompletterats.

I studentexamensregistret kan också införas andra uppgifter än de som nämns i 2 mom. och som behövs för registrets ändamål.

Uppgifterna i studentexamensregistret för-

varas varaktigt.

9 §

Utlämnande av uppgifter

Uppgifter om de personer som har deltagit i studentexamen och som sökt till någon sådan utbildning som avses i 2 § 1 mom. 1—3 punkten utlämnas ur studentexamensregistret till antagningsregistret då dessa uppgifter behövs för antagningen av studerande.

Studentexamensnämnden får lämna ut namnet på dem som godkänts i studentexamen för publicering.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

10 §

Tillämpning av andra författningar

I fråga om antagningsregistret och stu-

dentexamensregistret tillämpas utöver denna lag vad som bestäms om behandling av personuppgifter.

11 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1998.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Uppgifter om dem som har deltagit i studentexamen och sökt till någon sådan utbildning som avses i 2 § 1 mom. 1—3 punkten får ur studentexamensregistret utlämnas till antagningsregistret innan denna lag träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av 18 och 42 § universitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i universitetslagen av den 27 juni 1997 (645/1997) 18 § 4 mom., ändras 42 § 2 mom. och fogas till 18 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

18 §

Antagning av studerande

avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (/1998), om inte något annat bestäms eller vederbörande ministerium beslutar något annat. Bestämmelser om genomförandet av antagningen av studerande kan utfärdas genom förordning.

Antagningen av studerande ordnas med utnyttjande av det antagningsregister som

42 §

Beslutsfattande

I bedömningen av en studieprestation får endast de medlemmar eller suppleanter delta som har fullgjort en studieprestation på samma nivå som den som skall bedömas eller de som har utnämnts till en tjänst som pro-

fessor. Vid Bildkonstakademin, Sibelius-Akademin, Konstindustriella högskolan och Teaterhögskolan får också medlemmar eller suppleanter som har utnämnts till en tjänst som lektor delta i bedömningen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1998.

3.

Lag**om ändring av 15 och 29 § lagen om yrkeshögskolestudier**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 3 mars 1995 om yrkeshögskolestudier (255/1995) 15 § 2 och 3 mom. och 29 § som följer:

15 §

Intagning av studerande

Intagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan med utnyttjande av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (/1998), om inte något annat bestäms eller vederbörande ministerium beslutar något annat. Bestämmelser om gemensam ansökan och intagning av studerande kan i övrigt utfärdas genom förordning och genom beslut av ministeriet.

De studerande tas in av yrkeshögskolan enligt vad som vid behov bestäms genom förordning. Under samma läsår får en studerande ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen. Den som ansöker om att bli intagen som studerande har rätt att söka rättelse i intagningsbeslutet hos yrkeshögskolan enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

29 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av en statlig eller privat yrkeshögskola söks genom besvär hos länsrätten enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i ett beslut av en kommunal yrkeshögskola söks enligt vad som bestäms i kommunallagen (365/1995).

Med avvikelse från 1 mom. söks ändring i ärenden som gäller disciplinärt förfarande genom besvär hos länsrätten med iakttagande i övrigt av vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Ändring genom besvär får inte sökas i ett beslut som, man enligt 15 och 17 § får söka rättelse i. Ändring i ett beslut som givits vid rättelseförfarande söks genom besvär hos länsrätten. Besvär får dock inte anföras över ett beslut om bedömning av studieprestationer som givits vid rättelseförfarande.

Ändring i ett beslut av en yrkeshögskola om yrkeshögskolans examensstadga, utbild-

ningsprogram, undervisningsplan eller annat som gäller undervisningsarrangemangen får inte sökas genom besvär. Besvär får inte heller anföras över ett beslut av länsrätten som gäller intagning av studerande enligt 15 § eller disciplinärt förfarande enligt 17 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1998.

Bestämmelsen i lagens 15 § 3 mom. om en studieplats som leder till högskoleexamen tillämpas första gången vid antagningen av studerande för läsåret 1999—2000.

Helsingfors den 8 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

2.

Lag**om ändring av 18 och 42 § universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i universitetslagen av den 27 juni 1997 (645/1997) 18 § 4 mom.,
 ändras 42 § 2 mom. och
 fogas till 18 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

Antagning av studerande

Antagningen av studerande ordnas med utnyttjande av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1998), om inte något annat bestäms eller vederbörande ministerium beslutar något annat. Bestämmelser om genomförandet av antagningen av studerande kan utfärdas genom förordning.

Närmare bestämmelser om antagning av studerande utfärdas genom förordning.

(upphävs)

42 §

Beslutsfattande

I bedömningen av en studieprestation får endast de medlemmar eller suppleanter delta som har fullgjort en studieprestation på samma nivå som den som skall bedömas.

I bedömningen av en studieprestation får endast de medlemmar eller suppleanter delta som har fullgjort en studieprestation på samma nivå som den som skall bedömas eller de som har utnämnts till en tjänst som professor. Vid Bildkonstakademin, Sibelius-Akademien, Konstindustriella högskolan och Teaterhögskolan får också medlemmar eller suppleanter som har utnämnts till en tjänst som lektor delta i bedömningen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1998.

3.

Lag**om ändring av 15 och 29 § lagen om yrkeshögskolestudier**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 mars 1995 om yrkeshögskolestudier (255/1995) 15 § 2 och 3 mom.
och 29 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Intagning av studerande

Om yrkeshögskolornas gemensamma system för intagning stadgas genom förordning och bestäms med stöd av den i undervisningsministeriets beslut.

Studerandena tas in av yrkeshögskolan enligt vad som vid behov stadgas genom förordning. Den som ansöker om att bli intagen som studerande har rätt att söka rättelse i intagningsbeslutet hos yrkeshögskolan enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

29 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som en yrkeshögskolas förvaltningsorgan samt tjänsteinnehavare och befattningshavare har fattat enligt denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning får sökas genom besvär hos länsrätten med iakttagande av [lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50)]. Ändring i ett beslut som en kommunal yrkeshögskolas förvaltningsorgan samt tjäns-

Intagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan med utnyttjande av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (/1998), om inte något annat bestäms eller vederbörande ministerium beslutar något annat. Bestämmelser om gemensam ansökan och intagning av studerande kan i övrigt utfärdas genom förordning och genom beslut av ministeriet.

De studerande tas in av yrkeshögskolan enligt vad som vid behov bestäms genom förordning. Under samma läsår får en studerande ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen. Den som ansöker om att bli intagen som studerande har rätt att söka rättelse i intagningsbeslutet hos yrkeshögskolan enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

29 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av en statlig eller privat yrkeshögskola söks genom besvär hos länsrätten enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i ett beslut av en kommunal yrkeshögskola söks enligt vad som bestäms i kommunallagen (365/1995).

Gällande lydelse

teinnehavare har fattat enligt denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning skall sökas med iakttagande av vad kommunallagen stadgar.

I ärenden som stadgats genom förordning och som gäller en studerande kan besvär utan hinder av 1 mom. sökas hos länsstyrelsen inom 14 dagar efter delfåendet av beslutet med iakttagande av [lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden].

Ändring får inte sökas genom besvär i en yrkeshögskolas beslut som gäller utfärdande av en varning för en studerande, beslut om yrkeshögskolans examensstadga, utbildningsprogram, utbildningsplan samt annat som gäller undervisningsarrangemangen. Besvär får inte heller anföras över ett beslut av länsstyrelsen som fattats med stöd av 2 mom.

Föreslagen lydelse

Med avvikelse från 1 mom. söks ändring i ärenden som gäller disciplinärt förfarande genom besvär hos länsrätten med iakttagande i övrigt av vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Ändring genom besvär får inte sökas i ett beslut som, man enligt 15 och 17 § får söka rättelse i. Ändring i ett beslut som givits vid rättelseförfarande söks genom besvär hos länsrätten. Besvär får dock inte anföras över ett beslut om bedömning av studieprestationer som givits vid rättelseförfarande.

Ändring i ett beslut av en yrkeshögskola om yrkeshögskolans examensstadga, utbildningsprogram, undervisningsplan eller annat som gäller undervisningsarrangemangen får inte sökas genom besvär. Besvär får inte heller anföras över ett beslut av länsrätten som gäller intagning av studerande enligt 15 § eller disciplinärt förfarande enligt 17 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1998.

Bestämmelsen i lagens 15 § 3 mom. om en studieplats som leder till högskoleexamen tillämpas första gången vid antagningen av studerande för läsåret 1999—2000.